

Министарство правде

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О
СПРОВОЂЕЊУ ЗАКОНА О
БЕСПЛАТНОЈ ПРАВНОЈ ПОМОЋИ

Март 2022. године

Увод

Извештај се заснива на подацима које су доставиле јединице локалне самоуправе, односно лица која су овлашћена за одлучивање о захтевима за бесплатну правну помоћ¹, као и остали регистровани пружаоци бесплатне правне помоћи и подршке. Министарство правде редовно прати функционисање система бесплатне правне помоћи, до јуна 2021. године уз подршку МДФТФ ЈСС пројекта (*Multi-donor Trust Fund for Justice Sector Support MDTF-JSS*), а затим уз подршку ИПА пројекта *ЕУ за правду*, као и кроз континуирани надзор *ex officio* и по притужбама грађана. Закон² предвиђа да Министарство „на својој интернет страници објављује редован годишњи извештај о надзору над спровођењем овог закона до 31. марта текуће године за претходну годину“ (члан 53. став 5. ЗБПП). Годишњи извештаји се редовно објављују и доступни су на интернет страници Министарства правде на <https://www.mpravde.gov.rs/tekst/32939/godisnji-izvestaj-ministarstva-pravde-o-pruzanju-besplatne-pravne-pomoci.php>

Као и претходне године, извештај покрива и период епидемије вируса *COVID-19*, што је утицало на приступ грађана органима управе и последично број захтева за остваривање права на бесплатну правну помоћ.

Кратак приказ нормативног оквира и спроведених активности

Спровођење Закона о бесплатној правној помоћи је почело 1. октобра 2019. године. Овај извештај се односи на период од јануара 2020. године закључно са јануаром 2022. године. Годишњи извештаји о спровођењу закона објављују се на интернет страници Министарства правде <https://www.mpravde.gov.rs/sr/tekst/29776/izvestaj-o-sprovodenju-zakona-o-besplatnoj-pravnoj-pomoci.php>.

Сви подзаконски акти предвиђени законом доступни су на: <http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2018/87/15/reg>), односно:

---

¹ Евиденција и прикупљање података о примени овог закона, Члан 38 „Орган управе води евиденцију која садржи захтеве за одобравање бесплатне правне помоћи, решења која су донета о захтевима и решења о укидању решења о одобравању бесплатне правне помоћи“.

² Надзор над спровођењем овог закона врши министарство по службеној дужности или по притужби корисника, Члан 53 „При вршењу надзора, министарство може од пружаоца захтевати ванредне извештаје о његовом раду за периоду коме је пружалац дужан да чува податке сагласно закону и податке о раду пружаоца, упозорити пружаоца на уочене неправилности и одредити му мере и рок за отклањање неправилности. Пружалац може да се у року од осам дана од дана пријема упозорења изјасни на упозорење министарства. Ако министарство сматра да изјашњење није основано, одређује пружаоцу нови рок за отклањање неправилности. Ако неправилности не буду отклоњене у року који је одредило министарство, министарство доноси решење о брисању пружаоца из Регистра. Министарство на својој интернет страници објављује редован годишњи извештај о надзору над спровођењем овог закона до 31. марта текуће године за претходну годину“.

- ✓ Уредба о тарифи за пружање бесплатне правне помоћи: 74/2019-34
- ✓ Правилник о поступку плаћања накнаде за бесплатну правну помоћ и начину и поступку враћања примљених новчаних средстава: 80/2019-69
- ✓ Правилник о начину вођења евиденције органа управе јединице локалне самоуправе о захтевима за одобравање бесплатне правне помоћи и бесплатне правне подршке: 68/2019-58
- ✓ Правилник о упућивању подносиоца захтева на пружаоца бесплатне правне помоћи: 68/2019-57
- ✓ Правилник о организацији и начину спровођења обуке за примену Закона о бесплатној правној помоћи
- ✓ Правилник о изгледу и ближој садржини обрасца захтева за одобравање бесплатне правне помоћи: 68/2019-46
- ✓ Правилник о начину вођења евиденције о пруженој бесплатној правној помоћи и бесплатној правној подршци: 68/2019-45
- ✓ Правилник о начину уписа у Регистар пружалаца бесплатне правне помоћи и вођењу Регистра: 68/2019-44

У јуну 2021. године, Влада Републике Србије је основала **Савет за праћење система бесплатне правне помоћи и бесплатне правне подршке** ("Службени гласник РС", бр. 67) као радно тело Владе, на основу члана 56. Закона о бесплатној правној помоћи. Прва седница Савета одржана је дана 25. јануара 2022. године, а састанци ће се одржавати квартално и по потреби.

Када се ради о прописаним правилима, Закон дефинише да корисник бесплатне правне помоћи може бити лице које:

- I. испуњава услове да буде корисник права на новчану социјалну помоћ сагласно закону којим се уређује социјална заштита или корисник права на дечији додатак сагласно закону којим се уређује финансијска подршка породици са децом, као и члановима његове породице односно заједничког домаћинства, чији је круг одређен овим законима;
- II. не испуњава услове да буде корисник права на новчану социјалну помоћ или на дечији додатак, али би због плаћања правне помоћи из сопствених прихода у конкретној правној ствари испунило услове да постане корисник права на новчану социјалну помоћ или на дечији додатак;
- III. припадници рањивих/осетљивих друштвених група – следеће таксативно наведене групе:
  1. дете о чијем се праву, обавези или интересу заснованом на закону одлучује у поступку пред судом, другим државним органом односно органом јавне власти;
  2. лице према коме се извршава мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи или заштитна мера обавезног психијатријског лечења;

3. лице према коме се води поступак делимичног или потпуног лишења или враћања пословне способности;
4. лице које остварује правну заштиту од насиља у породици;
5. лице које остварује правну заштиту од тортуре, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања или трговине људима;
6. лице које тражи азил у Републици Србији;
7. избеглица, лице под супсидијарном заштитом или интерно расељено лице;
8. особа са инвалидитетом;
9. дете које је заштићено услугом смештаја у систему социјалне заштите;
10. деца и млади којима је престала услуга социјалног смештаја до навршене 26 године живота;
11. одрасла и стара лица која су без сопственог пристанка смештена у установу социјалне заштите;
12. лице које остварује право на утврђивање времена и места рођења сагласно закону којим се уређује ванпарнични поступак;
13. лице које је погођено поступком принудног исељења и пресељења у складу са законом којим се уређује становање.

Приликом утврђивања да ли тражилац испуњава услове, овлашћено лице у органу управе једноставно утврђује прописане услове за групу I (тражилац већ поседује исправу центра за социјални рад) и за групу III (тражилац само заокружује у захтеву да припада одређеној рањивој групи; затим се упућује пружаоцу, који пружа бесплатну правну помоћ у вези са одговарајућим правним проблемом нпр. насиље у породици). Када се ради о групи II потенцијалних корисника, Министарство правде је прописало *Правилником о изгледу и ближој садржини обрасца захтева за одобравање бесплатне правне помоћи* конкретна правила о приходима и имовини коју утврђује овлашћено лице у органу управе. Примена правила се наводи у образложењу решења којим се одобрава бесплатна правна помоћ и подложна је контроли законитости спровођења закона.

У циљу адекватне припреме за спровођење закона, Министарство правде је 2019. године уз подршку МДФТФ пројекта (*Multi-donor Trust Fund for Justice Sector Support MDTF-JSS*) организовало два круга обука запослених дипломираних правника у јединицама локалне самоуправе односно лица која ће одлучивати о захтевима за бесплатну правну помоћ. Обуке су биле организоване према подручјима апелација (Београд, Ниш, Нови Сад, Крагујевац). На основу учешћа у обукама, преко 300 дипломираних правника је добило овлашћење Министарства да одлучују о захтевима грађана. Током 2021. године, обучено је још 16 запослених из јединица локалне самоуправе у којима је дошло до промене лица овлашћених за одлучивање о захтевима за бесплатну правну помоћ. Почетком 2022. године, још 25 јединица локалне самоуправе је упутило запослене на обуку.

Регистар пружалаца бесплатне правне помоћи и подршке је објављен на интернет страници Министарства (<https://www.mpravde.gov.rs/tekst/26350/registar-pruzalaca-besplatne-pravne-pomoci-i-besplatne-pravne-podrske.php>). Спискови пружалаца бесплатне

правне помоћи и подршке редовно се ажурирају. Упис у Регистар је стално отворен. Адвокатска комора министарству доставља спискове по свим подручним коморама, који су у интегралној форми укључени у Регистар, док се други пружаоци директно пријављују Министарству путем електронске поште. У табели испод дат је приказ стања у Регистру на дан 30. март 2021. године.

Табела 1 – регистровани пружаоци бесплатне правне помоћи и подршке

БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОМОЋ	
Јединице локалне самоуправе	138
Адвокати	3510
Удружења грађана	24
БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОДРШКА	
Медијатори / посредници у решавању спорова	57
Јавни бележници	17
Удружења грађана	37

* Сви пружаоци бесплатне правне помоћи пружају и бесплатну правну подршку, у складу са својим овлашћењима.

Министарство правде и Адвокатска комора Србије примењују *Протокол о размени података у поступку упућивања на адвокате ради пружања бесплатне правне помоћи*, на основу кога је успостављен **Кол центар за бесплатну правну помоћ**, као механизам путем кога овлашћена лица у јединицама локалне управе упућују грађане на адвокате у конкретном предмету. Сврха кол центра јесте и равномерна расподела предмета бесплатне правне помоћи међу адвокатима и превенцију корупције. Кол центар је почео са радом у августу 2020. године (+381 11 4022032).

Министарство правде је у дневном контакту са овлашћеним лицима у јединицама локалне самоуправе, у погледу евентуалних недоумица око тумачења одредаба закона или примене у пракси.

Извештај о пруженој бесплатној правној помоћи – наративни приказ

Министарство правде је у јануару 2022. године упутило захтев за извештавање о спровођењу Закона о бесплатној правној помоћи јединицама локалне самоуправе и другим регистрованим пружаоцима.

Извештаји јединица локалне самоуправе

Јединицама локалне самоуправе су уз захтев достављени формулари у које се уносе релевантни статистички подаци. Када се ради о бесплатној правној помоћи, формулар извештаја која је затражен од јединица локалне самоуправе обухвата следеће податке:

- Назив јединице локалне самоуправе
- Овлашћено лице за одлучивање о захтевима
- Број поднетих захтева
- Број одобрених захтева
- Број корисника упућених адвокату
- Број одбијених захтева
- Број повучених захтева или одустајања
- Правна област за коју је одобрен захтев

У **Анексу 1** дат је приказ података које су доставиле јединице локалне самоуправе у вези са пружањем бесплатне правне помоћи. У извештајном периоду, укупан број поднетих захтева за бесплатну правну помоћ био 4601, док је број одобрених захтева био 4345. Како се може видети из извештаја, већини корисника је општинска служба бесплатне правне помоћи пружила потребну бесплатну правну помоћ, док је адвокатима упућено 602 корисника. Важно је напоменути да подаци из ЈЛС које су означене сивом бојом у табели у Анексу 1 нису сабирани, с обзиром да те ЈЛС нису доставиле извештај у овом периоду. Подаци указују да је преко 90% захтева одобрено. Када се ради о правним саветима као облику бесплатне правне помоћи, подаци се налазе у Анексу 2, с обзиром да је пружање бесплатних правних савета доступно свима и не подлеже одобрењу.

Табела 2 – бесплатна правна помоћ пружена у извештајном периоду

БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОМОЋ	
Поднети захтеви за бесплатну правну помоћ	4601
Одобрени захтеви за бесплатну правну помоћ	4345
Корисници упућени адвокату	602

Од укупног броја јединица локалне самоуправе (165³), извештај је доставило 83 јединице локалне самоуправе, 35 ЈЛС је раније достављало извештаје али у овом циклусу извештавања нису доставиле извештај, док 47 ЈЛС није доставило извештај (неке ЈЛС никада до сада, а неке ЈЛС у последња два циклуса извештавања). Када се посматрају

---

³ Овај број укључује и градске општине у Нишу. Град Ниш је доставио збирне податке за све општине, док је једна општина доставила и сопствене податке.

подаци по групама, важно је напоменути да су за град Београд све градске општине су доставиле податке, осим општина Врачар, Звездара, Вождовац и Барајево, које су раније достављале редовно извештаје. Када се посматрају остали градови, извештаје нису доставили Јагодина, Краљево, Лозница, Нови Пазар, Пожаревац, Ваљево, Бор и Прокупље. Неки од ових градова су претходно редовно достављали податке, али у овом извештајном периоду нису доставили годишњи извештај.

Када се ради о **бесплатној правној подршци** (Анекс 2), јединицама локалне самоуправе су у формулару достављене две одвојене табеле које би требало да прикажу: а) статистичке податке о пружању бесплатне правне подршке од стране јавних бележника и посредника у решавању спорова, као и б) пружање општих правних информација и попуњавање формулара од стране јединица локалне самоуправе.

За бесплатну правну подршку, формулар извештаја који је достављен јединицама локалне самоуправе обухвата следеће податке:

- Назив ЈЛС
- Овлашћено лице за одлучивање о захтевима
- Број поднетих захтева
- Број одобрених захтева односно корисника упућених јавном бележнику или посреднику у решавању спорова
- Број одбијених захтева
- Број повучених захтева или одустајања
- Правна област за коју је одобрен захтев
- Број корисника којима је пружен правни савет
- Број корисника којима је пружена општа правна информација
- Број корисника којима је пружена помоћ у састављању формулара

Имајући у виду непрецизне податке јединица локалне самоуправе, у извештај нису укључени подаци о броју захтева за бесплатну правну подршку у виду **подршке јавног бележника или посредника у решавању спорова**.

Када се ради о облицима бесплатне правне помоћи као што је правни савет и бесплатне правне подршке која не подлеже одобрењу, подаци указују да је број корисника којима је пружен правни савет 20470, док је број корисника којима је пружена општа правна информација 7360 и корисника којима је пружена помоћ у састављању формулара 1325. Овде је важно напоменути да се ради о регистрованим корисницима, док велики број јединица локалне самоуправе наводи да ове врсте правне помоћи и подршке пружа свим грађанима који се обрате.

Табела 3 – бесплатна правна подршка пружена у извештајном периоду

БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОДРШКА – без подношења захтева	
Број корисника којима је пружен правни савет	20470
Број корисника којима је пружена општа правна информација	7360
Број корисника којима је пружена помоћ у састављању формулара	1325

Приметно је да велики број јединица локалне самоуправе не води евиденцију о правним саветима (што је у табели означено као – или /) као и другим облицима бесплатне правне подршке. Као што је напоменуто и у претходном извештају, службе правне помоћи најчешће имају једног запосленог дипломираног правника са положеним правосудним испитом који, осим послова бесплатне правне помоћи, обавља и друге послове, тако да није у могућности да у евиденцију уноси и податке о корисницима којима пружа правне савете, опште правне информације и којима пружа помоћ у састављању формулара. Такође, један од разлога јесте и чињеница да овај вид подршке не подлеже одлучивању о захтевима. Истовремено, неке јединице локалне самоуправе су показале пуно разумевање закона и водиле потребну евиденцију и о овим облицима бесплатне правне помоћи односно подршке. Коначно, неке јединице локалне самоуправе користиле су ознаку – или / из разлога што су свим грађанима пружали подршку.

По први пут, затражено је да јединице локалне самоуправе доставе информације о томе дали су подаци о бесплатној правој помоћи доступни у просторијама ЈЛС и на интернет странама (подаци су дати у Анексу 3). Овај податак је нарочито значајан имајући у виду перцепцију да грађани нису у довољној мери упознати са могућношћу да поднесу захтев за бесплатну правну помоћ. Постоје ЈЛС у којима није поднет ни један захтев током читавог периода важења ЗБПП, као и бројне ЈЛС у којима је број захтева незнатан (нпр. 2 захтева).

Разлог томе може бити недовољна информисаност грађана, недостатак података у самим просторијама ЈЛС или онлајн, или неки други недостаци. Такође, по први пут је затражена информација о доступности формулара за захтев за бесплатну правну помоћ **на језицима националних мањина**, као и сама могућност пружања бесплатне правне помоћи на језицима националних мањина (Анекс 3).

Извештаји других пружалаца бесплатне правне помоћи

Други регистровани пружаоци бесплатне правне помоћи (адвокати, удружења грађана, јавни бележници, медијатори) доставили су министарству извештаје о пруженој бесплатној правној помоћи и подршци. Када се ради о пружаоцима бесплатне правне помоћи – адвокатима, од укупног броја уписаних адвоката у Регистру, извештај је доставило 198 адвоката од којих је 131 пружало бесплатну правну помоћ, док њих 67 уопште није пружало бесплатну правну помоћ. Највише бесплатне правне помоћи је пружено у области породичног права.

Од укупно **57 посредника у решавању спорова (медијатора)** која су регистровани као пружаоци бесплатне правне подршке извештај је доставило 19 посредника од којих је бесплатну правну помоћ пружало 4. Областиу којима је пружена бесплатна правна подршка од стране посредника су утуживање сродника за признавање права на новчану социјалну помоћ, облигационо право, грађанско право, управно, радно право. Од укупно **17 јавних бележника** која су регистрована као пружаоци бесплатне правне подршке извештај је доставило 10 јавних бележника од којих је бесплатну правну помоћ пружало 2.

Од укупно **37 удружења** која су регистрована као пружаоци бесплатне правне помоћи и подршке извештај је доставило 21 удружење. У извештају се дају поједини примери извештаја регистрованих удружења. *Комитет правника за људска права (YUKOM)* у извештају наводи да је за период 01.01.2021. – 31.12.2021. године укупан број грађана који се обратио Комитету правника за људска права ради остваривања права на бесплатну правну помоћ је 1080 лица. Најчешћи облик пружене бесплатне правне подршке је и даље пружање општих правних информација (539), док је, у складу са активностима и циљевима Комитета правника за људска права, у области пружања бесплатне правне помоћи дато 438 правних савета, а написано је укупно 9 ургенција. Од укупног броја грађана који су нам се обратили 6 је упућено на неку другу организацију цивилног друштва или на независне институције (Повереницу за заштиту равноправности и Заштитника грађана). На јединице локалне самоуправе ради остваривања права на бесплатну правну помоћ упућено је 2 лица. Правне области у којима је тражена и пружена бесплатна правна помоћ или подршка су: управно право (488), радно право (129), облигационо право (97), кривично право (76), породично право (76), стварно право (49), наследно право (39), уставно право (10), финансијско право (9), остало (24). Као специфичне области издвајају се социјална заштита (12), издавање издржавања (10), старатељство (7), тортура (5) и насиље у породици (5).

Према територијалној припадности највећи број тражилаца бесплатне правне помоћи и подршке је из Београда (335), док су остала лица из осталих градова Србије (Нови Сад, Зрењанин, Сомбор, Ниш, Јагодина, Краљево, Смедерево, Вршац, Кикинда, Чачак и др.). Као тражиоци бесплатне правне подршке јавио се и одређен број лица из иностранства, и домаћи и страни држављани, углавном тражећи савете и информације око примене прописа

у области извршног поступка, наследног права на територији Србије, или око тумачења одредби међународних уговора.

Најчешћи вид обраћања грађана био је електронском поштом, телефоном, преко портала „Отворена врата правосуђа“ и преко друштвених мрежа, док су се лица на издржавању казни обраћала редовном поштом. У складу са епидемиолошком ситуацијом смањен је број лица која су се обраћала лично доласком у просторије Јукома. Као и у претходном извештајном периоду, ни у овом ни једно лице које се обратило Комитету правника за људска права није званично упућено од стране јединица локалне самоуправе формалним решењем којим се одобрава право на бесплатну правну помоћ у смислу одредби Закона о бесплатној правној помоћи, већ и даље по устаљеној пракси пре ступања на снагу закона, по усменим препорукама центара за социјални рад, полиције, судова или осталих НВО.

PRAXIS у извештају наводи да је у извештајном периоду број корисника бесплатне правне помоћи био 452. *Центар за заштиту и помоћ тражиоцима азила* известио је да је пружио бесплатну правну помоћ за 900 док је било 3275 корисника бесплатне правне подршке. Центар такође наводи да тражиоци азила и избеглице нису били упућивани у Центар ради бесплатне правне помоћи и бесплатне правне подршке кроз механизме предвиђене Законом о бесплатној правној помоћи већ су се непосредно обраћали Центру. *Аутономни женски центар* имао је укупно 799 корисница, којима је пружено 2042 услуге бесплатне правне подршке и 222 услуге састављања поднесака. Како се наводи, кориснице су удружењу упутили: 55 орган старатељства, 4 Министарство унурашњих послова, 3 јавна тужилаштва, 2 Заштитник грађана и 1 општински органи управе који пружају бесплатну правну помоћ. *АСТРА* је имала 157 корисница бесплатне правне подршке, од којих је 72 упућено ка Астри, а 46 корисница се само обратило.

Хуманитарни центар за интеграцију и толеранцију (ХЦИТ) наводи да је у извештајном периоду од 1. јануара. до 31. децембра 2021. пружио бесплатну правну помоћ и бесплатну правну подршку за укупно 1.062 корисника. Укупно су пружена 1.253 облика бесплатне правне помоћи, од тога: 850 правних савета и састављено 403 поднеска, од тога: 145 молби, 33 жалбе, 24 тужбе, 89 изјава, 30 приговора, 54 предлога и 29 ургенција. Укупно је пружено 927 облика бесплатне правне подршке, и то попуњавања формулара (претежно пуномоћи за прибављање докумената из земаља порекла избеглица – БиХ и Хрватске). За кориснике ХЦИТ је у овом извештајном раздобљу прибавио 1.179 докумената из Републике Хрватске и 112 докумената из БиХ (домовница – уверења о држављанству, родних листова, венчаних листова, смртних листова, те у вези с тим правни саветници су покретали поступке накнадних уписа статусних промена у матичне књиге у земљама порекла избеглица – БиХ и Хрватској, затим уверења о стажу пензионог осигурања, потврда о ОИБ-у, ЗК извадака, посједовних листова и др.)

Балкански центар за миграције и хуманитарне активности (БЦМ) у извештају наводи 124 корисника (претежно тражиоци азила, ИРЛ, избеглице) којима је пружена бесплатна правна

помоћ и подршка у области азила, уписа у матичну књигу рођених, одобрења боравка у РС. *Центар за људска права- Ниш* пружио је 23 правних савета и 10 заступања.

Група буди један известила је о 95 корисника бесплатне правне подршке у области статусних права, заштите уставних права, заштите права пацијената и радног и облигационог права. *Освит* у извештају наводи да је услугу СОС телефона за жене са искуством насиља коју пружа Удружење Ромкиња Освит, користило је укупно 87 корисница. Укупан број пружених услуга правне подршке је 76, а укупан број услуга правне помоћи је 82. *Центар за породичну медијацију* пружао је бесплатну правну подршку за 8 корисника. Удружење *Да се зна!* Наводи да се у периоду од 24.05.2021. до 31.12.2021. године десет лица обратило ради остваривања права на бесплатну правну подршку, којима су пружене су опште правне информације из области кривичног права добило 6 лица, а из области управног права четири лица. Екуменска хуманитарна организација пружила је укупно 48 општих правних информација и 17 правних савета.

Поједина удружења су у извештају истакла и одређене проблеме са којима се суочавају у вези са спровођењем Закона о бесплатној правној помоћи. Тако Комитет правника за људска права (YUKOM) наводи да надлежна адвокатска комора још увек није ажурирала листу коју је доставила Министарству ради уписа у постојећи регистар пружалаца, и поред поднетих захтева за упис пружалаца адвоката.

Надзор, контрола квалитета и финансирања

Министарство правде редовно спроводи надзор над применом ЗБПП. У одсеку за надзор, Министарство је запослило 1 извршиоца који обавља ове послове.

Министарство правде по службеној дужности или по поднетим притужбама у складу са члановима 53. и 54. Закона о бесплатној правној помоћи обавља кацеларијски и теренски надзор над спровођењем Закона о бесплатној правној помоћи и надзор над квалитетом пружања бесплатне правне помоћи. У септембру 2020. године је извршен први надзор и то у градској управи града Крушевца јер је поднето преко 80 жалби због неодлучивања овлашћеног лица у градској управи града Крушевца. Након извршеног надзора градска управа града Крушевца није поступила у складу са упозорењима и налозима Министарства правде који су исказани записником о извршеном надзору те је дана 25. јануара 2021. године поднет захтев за покретање инспекцијског надзора Управном инспекторату. Министарство правде је до данас обавило 30 надзора. Начешћи проблеми у пракси су:

1. Изглед и садржина решења нису у потпуности усклађени са Законом о бесплатној правној помоћи, Законом о општем управном поступку и Законом о управном спору. Тачније решења којима је одобрено пружање бесплатне правне помоћи не садржи

потпуно упутство о правном средству тачније у упутству није наведено да корисник против решења о одобравању захтева може да покрене управни спор у складу са чланом 14. став 2. Закона о управном спору. Такође у изреци решења којим се одобрава пружање бесплатне правне помоћи и корисник упућује на пружаоца бпп Службу бесплатне правне помоћи не наводи лице које пружа бесплатну правну помоћ у складу са чланом 33. Закона о бесплатној правној помоћи.

2. Евиденције о поднетим захтевима и Евиденције о пруженој бесплатној правној помоћи- или се не воде или не садрже све податке прописане правилницима или се евиденција воде само у папирном облику.
3. Служба бесплатне правне помоћи је образована у јако мало јединица локалне самоуправе, у већини јединица локалне самоуправе систематизована су радна места за послове бесплатне правне помоћи али проблем представља то што овлашћеним лицима и пружаоцима послови бесплатне правне помоћи нису једини посао који обављају у органу управе.

До сада је Министарству правде поднето 19 притужби и то углавном против пружалаца бесплатне правне помоћи – адвоката, након чега је спроведен поступак контроле квалитета пред Адвокатском комором Србије.

Поред тога Министарство правде у складу са чл. 34. и 35. Закона одлучује о поднетим жалбама против решења којим је одбијено пружање бесплатне правне помоћи, жалбама које су изјављене против решења којим је укинута решење којим је одобрено пружање бесплатне правне помоћи и о жалбама изјављеним против решења којим је одлучено о накнадама за пружену бесплатну правну помоћ. Од почетка примене Закона о бесплатној правној помоћи до 30. марта 2022. године поднето је укупно 183 жалбе и то против решења првостепених органа којима је одбијен захтев за пружање бесплатне правне помоћи, против решења којим је одобрено пружање бесплатне правне помоћи или уколико првостепени орган није одлучио о поднетом захтеву изјављено је 173 жалбе, против решења првостепених органа којима је укинута пружање бесплатне правне помоћи изјављено је 3 жалбе, док је против решења првостепених органа којима је одлучено о трошковима поступка изјављено 7 жалби. Министарство правде је 30 жалби усвојило и поништило првостепено решење и вратило првостепеном органу на поновни поступак, 20 жалби Министарство правде је одбило и потврдило првостепено решење, док је 40 жалбе одбацило као недозвољено. Остале 93 жалбе послате су Министарству правде као другостепеном органу које су у складу са члана 160 став 2. Закона о општем управном поступку прослеђене првостепеном органу, како би оценили да ли је жалба благовремена, дозвољена и да ли је поднело овлашћено лице на основу члана 162 став 1. Закона о управном поступку, и исту достави другостепеном органу, у складу са члан 166. Закона о управном поступку, уколико жалбу не одбаци, не поништи решење или не удовољи жалбеном захтеву.

У периоду од 01.01.2020. до 31.12.2020. године исплаћено је на основу захтева за повраћај исплаћених средстава од стране јединице локалне самоуправе за бесплатну правну помоћ 123 захтева, у укупном износу од 1.320.000 динара. У периоду од 01.01.2022. до 31.03.2022. године исплаћено је на основу захтева за повраћај исплаћених средстава од стране јединице локалне самоуправе за бесплатну правну помоћ 29 захтева, у укупном износу од 265.000 динара.

Током 2021. године, у циљу смањења нерегуларности приликом подношења захтева за повраћај исплаћених средстава од стране јединице локалне самоуправе за бесплатну правну помоћ Министарство правде развило је посебан образац у коме се детаљно наводи потребна документација коју треба доставити. Након достављања овог формулара свим, јединицама локалне самоуправе знатно су унапређени захтеви који се шаљу Министарству.

Закључна запажања

Овогодишњи извештај о спровођењу Закона о бесплатној правној помоћи указује да је систем бесплатне правне помоћи у великој мери успостављен, уз одређене недостатке који су и претходно идентификовани у пракси. Постојећи недостаци представљају једну од основних тема коју је разматрао Савет за праћење система бесплатне правне помоћи и подршке. Између осталог, као најважнији недостатак истиче се чињеница да **грађани и даље нису у довољној мери упознати са могућношћу да остваре право на бесплатну правну помоћ**. На основу достављених података, број јединица локалне самоуправе које су доставиле извештаје а у којима је било 0 захтева је 10, иако постоји овлашћено лице за одлучивање о захтевима. Истовремено, постоје ЈЛС које нису доставиле извештај, те се може закључити да ни у тим срединама није било захтева. Истовремено, подаци указују да су у великом броју ЈЛС грађани упознати са правом на бесплатну правну помоћ. Ово стање указује на неопходност спровођења активне кампање од стране Министарства правде и ЈЛС како би се различити нивои информисаности грађана уједначили и како би се омогућило већем броју грађана да остваре приступ правди кроз одредбе овог закона. Као једна од улога Савета за праћење система бесплатне правне помоћи и подршке истиче се и могућност да се активно укључи у унапређење видљивости система бесплатне правне помоћи и подршке, кроз помоћ локалној самоуправи и упознавање потенцијалних корисника са системом који им је на располагању. Потребно је размотрити различите активности као што су трибине, дистрибуција брошура, ширење информација у медијима, као и подршка кроз пројектно финансирање.

Ове године, подаци из појединих ЈЛС указују да је било мање захтева него у претходним извештајним периодима, што се може повезати са измењеним функционисањем органа локалне самоуправе због ситуације изазване *COVID19*. **Потребно је да ЈЛС омогуће**

грађанима подношење захтева за бесплатну правну помоћ и када није дозвољен улаз у просторије ЈЛС из епидемиолошких разлога. Захтеви морају бити доступни свим грађанима на јасно одређеном и видљивом месту и/или на интернет страници ЈЛС.

Један од претходно идентификованих недостатака јесте и **недовољно прецизно нормативно дефинисање различитих трошкова поступка**. Приликом редовне комуникације са лицима овлашћеним за одлучивање о захтевима за бесплатну правну помоћ, уочени су одређени недостаци везани за правила о тарифи. На пример, Уредба о тарифи не уређује на јасан начин заступање општењеног у кривичном поступку. Такође, поставља се питање ко сноси трошкове када се мора поставити привремени заступник друге стране која није корисник бесплатне правне помоћи. Затим, појавило се питање да ли општина сноси трошкове вештачења када се испостави да је исто неопходно у одређеном поступку (нпр. када се ради о сметању поседа). Дакле постоји недоумица да ли адвокат који је одређен за пружаоца у свом трошковнику који доставља општини исказује и трошкове вештачења или се то решава на други начин јер странка нема средстава за вештачење. Такође, поставило се питање како се поступа у ситуацији када адвокат испостави трошкове и суду и општинској служби бесплатне правне помоћи. Ова питања указују на неопходност је **неопходност разматрања измене Уредбе о тарифи за пружање бесплатне правне помоћи уредити**. Повезано питање јесте и регулисање сношења трошкова пратеће документације приликом подношења захтева за бесплатну правну помоћ (нпр. докази о приходима, извод из катастра, утврђивање очинства). Имајући у виду различита тумачења, услед недостатка прецизних законских и/или подзаконских решења, потребно је прецизирати питање сношења трошкова у различитим поступцима.

У појединим јединицама локалне самоуправе постоји и проблем недостатка запослених дипломираних правника, делом због забране запошљавања, а делом због одласка у пензију. Из тих разлога, у бројним ЈЛС постоји само једно лице које обавља послове бесплатне правне помоћи укључујући одлучивање о захтевима и пружање бесплатне правне помоћи. Истовремено, стиче се утисак да у поједим ЈЛС нису предвиђена довољна средства за финансирање бесплатне правне помоћи.

Затим, у Регистру Министарства правде до сада не постоји регистрована сарадња између различитих врста пружалаца – тзв. заједничка служба бесплатне правне помоћи. Евидентно је да би у општинама са малим бројем становника, близина потенцијалне заједничке службе унапредила доступност пружалаца у великој мери и отклонила проблем финансирања у појединим ЈЛС. На овај начин би се значајно допринело могућности грађана да остваре право на бесплатну правну помоћ кроз упућивање од стране јединице локалне самоуправе на адвокате и друге пружаоце. Дакле, чак и када нема довољно капацитета у јединици локалне самоуправе, грађани са у складу са Законом могу упутити на друге пружаоце и остварити приступ правди.

Извештаји о спровођењу закона даље указују да неке јединице локалне самоуправе још увек нису утврдиле начин вођења евиденције о пруженим правним саветима као и ни о захтевима за бесплатном правном подршком, тако да се достављени подаци у великој мери разликују. Чини се да разумевање запослених у јединицама локалне самоуправе у погледу одлучивања о захтевима за бесплатном правном подршком није на уједначеном нивоу. Велика већина јединица локалне самоуправе доставила је **непрецизне податке** о броју захтева за бесплатну правну подршку у виду **подршке јавног бележника или посредника у решавању спорова**. Постоји потреба да се ова област обухвати обуком, с обзиром да подаци указују на значајно неразумевање овог вида правне подршке. Како број регистрованих јавних бележника и даље није довољан да покрије територију Републике Србије, потребно је више радити на сарадњи са Комором и упознати јавне бележнике са потребом остваривања јавног интереса везаном за њихову улогу, што је размотрено и на Савету за праћење система бесплатне правне помоћи. Такође, подаци о упућивању на медијацију кроз Закон о бесплатној правној помоћи указују да је неопходно информисати грађане, али и запослене у јединицама локалне самоуправе, о могућностима решавања спора путем медијације, чиме би се допринело смањењу броја судских поступака и убрзало решење спорног питања

Такође, уочено је да постоји проблем **неоправданог одбијања пружања бесплатне правне помоћи** од стране појединих адвоката; истовремено, поједини корисници потенцијално неоправдано истичу захтев за изменом пружаоца. Савет за праћење система бесплатне правне помоћи је указао на овај изазов те ће Адвокатска комора Србије преиспитати у сваком конкретном случају да ли су оправдани разлози одбијања пружања бесплатне правне помоћи од стране адвоката

Истовремено, **усклађивање процесних закона са Законом о бесплатној правној помоћи** је потребно како би се отклонили недостаци утврђени током иницијалног периода спровођења закона. Ово је и једна од активности Акционог плана за Поглавље 23: Правосуђе и основна права. Измене обухватају Закон о парничном поступку у делу одредаба везаних за доношење одлуке о ослобођењу од плаћања трошкова поступка (рокови, прецизна веза са статусом корисника по ЗБПП), затим одредаба у вези са додељивањем бесплатног пуномоћника (прецизна веза са пружаоцима по ЗБПП), као и застоја рокова у поступку до доношења одлуке о захтеву за остваривање права на бесплатну правну помоћ. Када се ради о кривичном поступку, потребно је изменити Законик о кривичном поступку у циљу усклађивања са могућностима бесплатног заступања по ЗБПП, дефинисање права оштећеног на бесплатног пуномоћника у ЗКП у вези са одредбама ЗБПП, као и застоја рокова у поступку до доношења одлуке о захтеву за остваривање права на бесплатну правну помоћ. У пракси се показало и да је потребно прецизирати решења Закона о судским таксама у вези са корисницима Закона о бесплатној правној помоћи.

Затим, током примене закона уочено је да постоји **недовољна информисаност судова и јавних тужилаштва** о одредбама Закона о бесплатној правној помоћи. На пример,

поставило се питање да ли се је такса на тужбу додатни трошак за корисника бесплатне правне помоћи. С тим у вези, запослени у ЈЛС су указали на потребу да се детаљније информишу сви судови и јавна тужилаштва у Републици Србији о основним решењима Закона о бесплатној правној помоћи. Такође, потребно је обезбедити информације о бесплатној правној помоћи грађанима у судовима и јавним тужилаштвима.

Током 2021. године, одређени број јединица локалне самоуправе исказао је потребу за додатном односно новом обуком, из различитих разлога. Поједине јединице локалне самоуправе су утврдиле да постоји потреба да одреде додатна лица која би одлучивала о захтевима грађана како би примена закона била ефикаснија. Такође, један број јединица локалне самоуправе има проблем измене запослених, па су нека овлашћена лица у међувремену престала да раде у конкретној ЈЛС или на одређеним пословима, док су поједини пензионисани.

Коначно, из разлога извештавања по различитим упитницима у вези са приступом правди, постоји потреба да се унапреде параметри извештавања како би се поред укупног броја корисника бесплатне правне помоћи могли добити и подаци везани за број корисника у кривичном поступку, затим у предметима насиља у породици, остваривања права националних мањина, ЛГБТИ+ и друго. Ове године, у извештају се наводе подаци о доступности формулара за захтев за бесплатну правну помоћ на језицима националних мањина, као и сама могућност **пружања бесплатне правне помоћи на језицима националних мањина**. Кроз обуке, као и измену формулара за извештавање након обука, увешће се додатни параметри извештавања у наредном периоду.

Анекс 1 Извештај о пруженој бесплатној правној помоћи ЈЛС

Ознаке боје у табели:

	Достављен потпун извештај
	У овом циклусу није достављен извештај
	Није достављен извештај
	Није прошао обуку, нема правника

Табела бесплатна правна помоћ – подаци јединица локалне самоуправе

	Назив јединице локалне самоуправе	Број поднелих захтева	Број одобрених захтева	Број корисника упућених адвокату	Број одбијених захтева	Број повучених захтева или одустајања	Правна област за коју је одобрен захтев
1.	Ада	2	1	1	1	0	Кривично – жртви насиља у породици
2.	Александровац	11	9	1	2	/	Адвокат је одобрен у кривичном поступку, док је правна подршка пружена у области радног права и области остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања. Што се тиче давања правних савета, исти су странкама пружени у различитим областима права.
3.	Алексинач	40	34	/	6	2	-Породично право -Кривично право

							-Облигационо право(накнада штете) -Поступак принудног извршења Ванпарнични поступци
4.	Алибунар	8	7	7	0	2	-упис у МКР - мовинско правни односи -утврђивање старатељства -оспоравање уговора о доживотног плодоужитка - доживотно издржавање - лишење родитељског права
5.	Апатин	56	56	2	0	1	Парнични и ванпарнични поступак из области породичног и брачног права.
6.	Аранђеловац	35	35	2	0	0	-породично, наследно, стварно право, поступак извршења
7.	Ариље	0	0	0	0	0	
8.	Бабушница	7	7	7	0	0	Парнични и управни поступак
9.	Бач	5	5				
10.	Бачка Паланка						
11.	Бачка Топола	49	49	0	0	3	Грађанско правни кривично правни и извршни предмети
12.	Бачки Петровац	15	15	15	0	0	насиље у породици, издржавање, развод брака, раскид уговора, регулисање права на пензију
13.	Бајина Башта						
14.	Баточина	0	0	0	0	0	-

15.	Београд Стари Град	99	22	2	2	59	Кривични, парнични, извршни и управни поступак (грађанско право, породично право, кривично право, социјална заштита, здравствена заштита, имовинскоправни односи, стамбено право, наследно право).
16.	Београд Врачар	43	40	12	-	1	породично, наследно пореско и радно право итд
17.	Београд Палилула	16	14	9	0	2	Породично право, ванпарница, парнични поступак
18.	Београд Савски венац	15	13	/	2	/	Парница, извршење, оставина, издржавање
19.	Београд Земун	313	312	13	1	11	Социјално - 98 Управно - 12 Извршно - 28 Породично - 112 Парнично - 3 Ванпарнично - 17 Имовинско - 17 Радно - 1 Пензијско - 0 Грађанско - 4 Кривично - 10 Наследно - 2 Пореско - 3 Оставинско - 3 Прекршајно - 1
20.	Београд Нови Београд	163	160	26	0	3	Породично право, Грађанско и облигационо право, Извршење и обезбеђење, Кривично

							право,Стварно право,Имовинско право,Ванпарнични поступак,Управно право,Радно право и соц.заштита
21.	БеоградЗвездара	19	9	0	2	5	Парнични поступци
22.	Београд Раковица	16	16	0	0	0	1.ПОРОДИЧНО ПРАВО 2.ВАНПАРНИЧНИ ПОСТУПАК
23.	Београд Чукарица	105	104	Имамо запослено лице са положеним правосудним испитом и странке које саме не могу да се заступају заступа то лице	/	1	Породично право, Кривично право, Облигационо право.
24.	Београд Обреновац	90	90	/	/	/	Поднети, односно одобрени захтеви су из различитих правних области (парнична, ванпарнична, кривична материја, извршење, исељење.....)
25.	Београд Сурчин	52	52	1	0	0	Породични односи, имовинско правни, наслеђивање
26.	Београд Лазаревац	16	15	3	1 одбачен	-	Породично право, социјална права, права по основу

							инвалидитета, , права потрошача, наследно право, кривично право, инспекцијски надзор
27.	Београд Младеновац	4	4	-	-	-	Породично право
28.	БеоградГроцка	100	91	2	6	3	-парница - ванпарница -извршење -управни поступак -кривићни поступак
29.	Београд Барајево	17	16	1		1	Породично, имовински односи, одбрана
30.	Београд Вождовац	136	135	2	1	/	Породично право(Развод брака,поверавање деце, издржавање, насиље у породици, управни поступак, парнички поступак, ван парнични поступак, извршни поступак, приговор на извршење)
31.	Бечеј	104	102	102	1	1	Породично право Имовински односи Облигациони право Радно право
32.	Бела Црква	4	2	2	/	/	Развод брака Утврђивање потраживања
33.	Бела Паланка						
34.	Беоцин	0	0	0	0	0	
35.	Блаце	3	1	1	2	0	засупање
36.	Богатић	0	0	0	0	0	/
37.	Бојник	0	0	0	0	0	/
38.	Бољевац						
39.	Босилеград	307	307	0	0	0	Облигације, Парнични поступак, Ванпарнични

							поступак, Управни поступак.
40.	Брус	1	1	/	/	/	Парнични поступак (метање државине)
41.	Бујановац	0	0	0	0	0	0
42.	Чајетина						
43.	Ћићевац	14	14	0	0	0	управни поступак, парнични, ванпарнични, кривични и извршни поступак
44.	Чока	8	4	0	4	0	породично право 2х, имовински суседски односи, извршење
45.	Црна Трава	0	0	0	0		
46.	Ђуприја	295	292		3		Састављање свих врсти поднесака(жалбе, тужбе,предлози,захтеви)
47.	Деспотовац	12	12	12	/	/	Спор пред Основним судом у Деспотовцу (развод брака, плаћање издржавања за мал. дете,...)
48.	Димитровград	8	7	7	1	/	Имовинско правна област
49.	Дољевац	25	25	0	0	0	Грађанскоправна област; Кривичноправна област;
50.	Гацин Хан						
51.	Голубац	5	5	4	0	0	Сви из области породичног права
52.	Горњи Милановац	5	2	2	1	1	Брак и породично право -захтев за понављање кривичног поступка

53.	Град Чачак	121	121	0	0	0	Породичног права, социјалног права, облигационог права, радног права
54.	Град Јагодина	288	278	1	2	7	Парнични поступак, ванпарнични, управни медијско право, радни односи, социјална заштита
55.	Град Кикинда	197	197	9	0	0	Парнични и кривични поступак
56.	Град Крагујевац	310	310	3	/		Парнични поступак, ванпарнични поступак, кривични, упр авни поступак, прекршајни поступак.
57.	Град Краљево	59	59	35	2	3	Ванпарнични, парнични, извршни поступак, управни поступак
58.	Град Крушевац	78	78	-	-	-	Породично право Наследно право кривично
59.	Град Лесковац	273	272	4	1	/	Породично право, облигационо право
60.	Град Лозница						
61.	Град Ниш	20	20	20	/	/	Парнични поступак, извршни. укњижба, породично
62.	Ниш Палилула	55	55	1	0	0	Имовинско-правне односе и породичне од
63.	Ниш Медијана						
64.	Ниш Пантелеј						
65.	Ниш Нишка бања	5	/	/		/	
66.	Град Нови Пазар						
67.	Град Нови Сад	19	18	5	0	1 одустајање од захтева	ванпарнични поступак: парнични, кривични поступак:

68.	Град Пирот	45	43	7	0	2	Породични односи насиље у породици издржавање деце
69.	Град Панчево	84	82	81	/	2	ПАРНИЧНИ ПОСТУПАК: -област породичних односа 60 -област имовинско правних односа 5 -област облигационих односа 5 -област радног права 3 ВАНПАРНИЧНИ ПОСТУПАК: 4 ИЗВРШНИ ПОСТУПАК: 2 УПРАВНИ ПОСТУПАК: 1 КРИВИЧНИ ПОСТУПАК. 1 ПРЕКРШАЈНИ ПОСТУПАК: 1
70.	Град Пожаревац	120	118	0	1	1	Заштита од насиља у породици; Издржавање сродника; Утврђивање времена и места рођења; Лишење пословне способности; Самостално вршење/ лишење родитељског права; Остваривање права у области социјалне заштите; Остваривање права у области пензијског и инвалидског осигурања; Развод брака; и др.

71.	Град Шабац	148	144	83	2	2	Породичноправна, кривичноправна, права из области социјалног и пензијског осигурања, облигационо правна, стварно правна
72.	Град Смедерево	330	294	0	36	14	Грађанска област (извршни парнични и ванпарнични поступак), управна област и кривична област
73.	Град Сомбор	184	170	36	2	3	
74.	Град Сремска Митровица	103	87	22	16	2	Процесно правне радње из области породичног, наследног, облигационог права и др.
75.	Град Суботица	24	14	14	8	2	Заступање
76.	Град Ужице	73	68	6	1	4	Захтеви су одобрени и у парничним, ванпарничним, извршним, кривичним као и управним поступцима
77.	Град Ваљево	64	62	15	1	1	брачни и породични односи, имовински односи, издржавање, уговорни односи и социјална заштита
78.	Град Врање	61	61	1	-	1	Породично-правна заштита, друштвена брига деци, соц.заштита и др.област
79.	Град Вршац	2	0	0	0	2	/
80.	Град Зајечар	107	98	1	1	8	Грађански, кривични, ванпарнични поступак, тужбе за

							издржавање, развод брака...
81.	Град Зрењанин	58	58	56	1	1	
82.	Град Бор	33	33	14	/	/	
83.	Град Прокупље						
84.	Инђија						
85.	Ириг						
86.	Ивањица	12	11	4	1	0	Парнични поступак: 6 захтева се односио на развод брака, један на промену пресуде о разводу брака, 2 предмета на сметање државине и својине; 1 предмет се односио на измену пресуде о разводу брака који се односи на алиментацију, Одбијени захтев се односи на суседско право (1) Ванпарнични поступак: 1 предмет који се односи на продужење родитељског права после пунолетства; Управно право: 1 предмет се односио на жалбу на првостепено решење управног органа.
87.	Кањижа	63	58	6	1	2	породично право, наследно, извршење
88.	Кладово	/	/	/	/	/	
89.	Кнић						
90.	Књажевац						
91.	Коцељева	0	/	/	/	/	/

92.	Косјерић						
93.	Ковачица						
94.	Ковин						
95.	Крупањ						
96.	Кучево	0	0	0	0	0	
97.	Кула	24	24	24	-	-	Захтеви су се односили на развод брака, тужба издржавања и облигационо-правни односи
98.	Куршумлија						
99.	Лајковац	187	177	6	4	0	Грађанско правна Кривично правна Област социјалне заштите
100.	Лапово	0					
101.	Лебане						
102.	Љиг						
103.	Љубовија						
104.	Лучани						
105.	Мајданпек						
106.	Мали Иђош	21	15	0	0	6	Парнични поступак у породичним односима, ванпарнични поступак, утврђивање времена и места рођења; управни поступак
107.	Мали Зворник	6	5	4	1	/	Породично право;
108.	Мало Црниће	3	3				
109.	Медвеђа	0	1	1	0	0	Вршење родитељског права
110.	Мерошина	28	27	6	1	0	Породично правна заштита
111.	Мионица	4	3	1	1	0	-породично право; -извршни поступак;
112.	Неготин						

113.	Нова Црња						
114.	Нова Варош						
115.	Нови Бечеј	2	2	2	0	0	РАДНО ПРАВО, ПОРОДИЧНО ПРАВО
116.	Нови Кнежевац	5	5	0	0	0	Породично, радно
117.	Озаци	102	100	-	2	-	-
118.	Опово	43	43	16	0	0	Брачни и породични односи
119.	Осечина						
120.	Параћин						
121.	Пећинци	8	8	/	/	-	Кривични, ванпарнични, извршни
122.	Петровац на Млави	4	4	1	0	0	Породични односи (2 тужбе за издржавање родитеља), насиље у породици и поверавање мал. детета
123.	Планиште	1	1	1	/	/	Развод
124.	Пожега	2	2	2	0	0	-имовинсо правни породични односи
125.	Прешево						
126.	Прибој	4	3	3	1	0	Парнични и кривични поступак
127.	Пријеполје	11	9	9	1	/	заступање
128.	Прокупље						
129.	Рача	36	36				Остваривање права из социјалног осигурања
130.	Рашка	15	14	4	0	1	Кривично право, породично право, поступак принудног извршења, поништај правног посла и деоба брачне тековине
131.	Ражањ	2	2	1	0	0	Развод брака и вршење родитељског права Издржавање сродника
132.	Рековац	1	1	0	0	0	Породични односи

133.	Рума						
134.	Сечањ						
135.	Сента	37	37	4			состављање поднесака, породично, управно, кривично – захтев за утврђивање застарелости
136.	Шид	17	16	0	1	0	Развод брака; Издржавање родитеља од старне деце; Поверавање детета.
137.	Сјеница	9	8	2	1	1	Развод Подела имовине, поднесци у управном пост.
138.	Смедеревска Паланка	14	12	0	2	0	ЗОО, ГПП, ЗВП, ЗОР, ЗИО, ЗОН.
139.	Сокобања	5	5	0	0	0	Издржавање Утврђивање очинства Извршење Опис дуга
140.	Србобран	12	7	5	4	1	Парнични, кривични и управни поступак
141.	Сремски Карловци	4	4	0	0	0	Породично право
142.	Стара Пазова	12	10	10	/	2	Грађанско правна област, (развод брака, узмемиравање права својине, измена одлуке о вршењу родитељског права, решавање имовинско-правних односа); насиље у породици
143.	Сурдулица	62	62	1	0	0	Област породично правне заштите: (издржавање детета, родитеља и других сродника)

144.	Свилајнац						
145.	Сврљиг						
146.	Темерин						
147.	Тител	0	0	0	0	0	0
148.	Топола	7	6	6	1	3	Развод брака Поверавање деце поступак одређивања издржавања
149.	Трговиште						
150.	Трстеник	65	64	0	0	1	Тужбе парничном поступку, захтеви и жалбе у управном поступку, предлози у ванпарничном поступку, приговори у извршном поступку. За кривични поступак није било захтева.
151.	Тутин						
152.	Уб						
153.	Варварин						
154.	Велика Плана	1	1	1	0	0	Грађанско-правна
155.	Велико Градиште	4	1	0	3	0	Породично право
156.	Владичин Хан	73	66	0	0	7	Парница и Дечија заштита
157.	Владимирци	0	0	0	0	0	
158.	Власотинце						
159.	Врбас						
160.	Врњачка Бања	9	8	8	1	0	Писање тужби и заступање пред судом
161.	Жабалъ						
162.	Жабари	7	2	2	3	2	заступање
163.	Жагубица	7	6	6	1	/	Накнада штете, алиментација, насиље у

							породици, парнични поступак, кривични поступак и бракоразводни поступак.
164.	Житиште	0	0	0	0	0	/
165.	Житорађа						

Анекс 2 Извештај о пруженој бесплатној правној подршци

Назив ЈЛС	Број корисника којима је пружен правни савет	Број корисника којима је пружена општа правна информација	Број корисника којима је пружена помоћ у састављању формулара
Ада	/	/	/
Александровац	65	112	45
Алексинач	41	62	4
Алибунар	0	15	10
Апатин	105	130	65
Аранђеловац	60	170	36
Ариље	/	/	/
Бабушница	/	/	/
Бач			
Бачка Паланка			
Бачка Топола	65	152	23
Бачки Петровац	6	6	2
Бајина Башта			
Баточина			
Београд Стари Град			
Београд Врачар			
Београд Палилула	790	200	32
Београд Савски венац	194	450	-

Београд Земун	153	295	288
Београд Нови Београд	2354	2354	
Београд Звездара			
Београд Раковица	520	480	2
Београд Чукарица	2856	900	47
Београд Обреновац	1137	9	2
Београд Сурчин	946	/	/
Београд Лазаревац			
Београд Младеновац	1762	1	16
Београд Гроцка	86	132	/
Београд Барајево			
Београд Вождовац			
Бечеј		344	/
Бела Црква	16	30	12
Бела Паланка			
Беоцин			
Блаце			
Богатић			
Бојник			
Бољевац			
Босилеград	326		
Брус			
Бујановац			
Чајетина			
Ћићевац		2	
Чока			
Црна Трава			
Ћуприја			

Деспотовац	7	7	11
Димитровград	/	/	/
Дољевац	117	124	43
Гацин Хан			
Голубац	5	1	10
Горњи Милановац	/	/	/
Град Чачак			
Град Јагодина			
Град Кикинда		331	
Град Крагујевац	2277	15	20
Град Краљево			
Град Крушевац	605		
Град Лесковац	1319	/	/
Град Лозница			
Град Ниш			
Ниш Палилула			
Ниш Медијана			
Ниш Пантелеј			
Ниш Нишка бања	-	2	-
Град Нови Пазар			
Град Нови Сад	52	26	6
Град Пирот	556	125	55
Град Панчево	1000	/	/
Град Пожаревац			
Град Шабац	-	-	-
Град Смедерево	943	320	120
Град Сомбор	898	167	38
Град Сремска Митровица	32	51	2
Град Суботица	/	/	/
Град Ужице	Није се водила еиденција о броју пружених правних савета, али дневно буде дато око 7-8 правних савета грађанима		

Град Ваљево			
Град Врање	509	/	7
Град Вршац	0	0	0
Град Зајечар			
Град Зрењанин			
Град Бор			
Град Прокупље			
Инђија	/	/	/
Ириг			
Ивањица	/	/	/
Кањижа			
Кладово	свима	свима	
Кнић			
Књажевац			
Коцељева	8	11	15
Косјерић			
Ковачица			
Ковин			
Крупањ			
Кучево	-	-	-
Кула	/	/	/
Куршумлија			
Лајковац	46	26	21
Лапово			
Лебане			
Љиг			
Љубовија			
Лучани			
Мајданпек			
Мали Иђош			
Мали Зворник	3	3	2
Мало Црниће	/	/	/
Медвеђа	23	16	296
Мерошина	20	30	15
Мионица			
Неготин	/	/	/
Нова Црња			
Нова Варош			

Нови Бечеј	2	1	
Нови Кнежевац			
Озаци	146		
Опово	138	38	12
Осечина	0	0	0
Параћин			
Пећинци			
Петровац на Млави			
Пландиште	/	/	/
Пожега	11	8	4
Прешево			
Прибој	2	2	1
Пријеполје			
Прокупље			
Рача			
Рашка			
Ражањ			
Рековац	20	30	5
Рума			
Сечањ			
Сента			
Шид	11	20	12
Сјеница			
Смедеревска Паланка	29	/	/
Сокобања	12	3	6
Србобран	10	8	Попуњавање захтева за бесплатну правну помоћ код свих подносиоца захтева
Сремски Карловци	27	-	-
Стара Пазова	10	15	-

Сурдулица			
Свилајнац			
Сврљиг			
Темерин			
Тител	2	6	0
Топола			
Трговиште			
Трстеник	20	30	10
Тутин			
Уб			
Варварин			
Велика Плана			
Велико Градиште			
Владичин Хан	53	25	
Владимирци	70	70	15
Власотинце			
Врбас			
Врњачка Бања			
Жабалъ			
Жабари			
Жагубица	5	5	15
Житиште	-	-	-
Житорађа			

Анекс 3 Подаци о доступности информација о бесплатној правној помоћи и употреби језика националних мањина приликом остваривања права на бесплатну правну помоћ

	Подаци о доступности бесплатне правне помоћи су доступни на видљивом месту у ЈЛС	Подаци о доступности бесплатне правне помоћи су објављени на интернет страници ЈЛС	Бесплатна правна помоћ/подршка доступна је и на језицима националних мањина	Захтев за бесплатну правну помоћ/подршку доступан је на језицима националних мањина	Навести језик националне мањине
Ада					
Александровац	ДА	ДА			
Алексинач	ДА	У току			
Алибунар	ДА	ДА		ДА	румунски;
Апатин	ДА	ДА		Уколико бесплатну правну помоћ траже припадници националних мањина, који не говоре српски језик, ангажују се запослени у општинској управи који познају језик припадника те националне мањине у циљу превазилажења језичке баријере	Језици националних мањина у званичној употреби по насељеним местима: Купусина и Свилојево-мађарски, Сонта – хрватски;
Аранђеловац	ДА	ДА			
Ариље					
Бабушница	ДА	ДА			
Бач					
Бачка Паланка					

Бачка Топола	ДА	ДА	ДА На мађарском језику, Службеник је припадник мађарске националне мањине	ДА МАЂАРСКИ, РУСИНСКИ, СЛОВАЧКИ	МАЂАРСКИ, РУСИНСКИ, СЛОВАЧКИ
Бачки Петровац	ДА	ДА	ДА	НЕ	словачки
Бајина Башта					
Баточина	ДА	НЕ			
Бечеј	ДА На web страници Општине Бечеј, на огласним таблама Општинске управе и свих /8/ огласних табли месних заједница	ДА	ДА	ДА	Мађарски
Бела Црква	ДА	ДА			
Бела Паланка					
Беоцин					
Блаце					
Богатић					
Бојник					
Бољевац					
Босилеград	ДА	ДА	ДА	НЕ	/
Брус	ДА	/			
Бујановац			ДА	ДА	Албански
Београд Чукарица	Истакнути су у згради ГО Чукарице у холу и у Услужном центру Го	/	Имамо референта са знањем ромског језика који ако странке незнају српски језик преводи им.		Ромски

	Чукарице у Железнику.				
Београд Нови Београд	ДА	ДА			
Београд Земун	/	/			
Београд Стари град	На улазним вратима ГО Стари град је истакнут плакат са контакт телефоном за пружање бесплатне правне помоћи.	На интернет страници ГО Стари град тражиоцима је доступан Захтев за одобравање бесплатне правне помоћи.			
Београд Врачар	-	-			
Београд Палилула	ДА	ДА			
Београд Савски венац	-	-			
Београд Звездара	-	-			
Београд Раковица	ДА	ДА			
Београд Обреновац	ДА	ДА			
Београд Сурчин	ДА	ДА			
Београд Лазаревац	НЕ	ДА			
Београд Младеновац	ДА	ДА			
Београд Гроцка	ДА	ДА			
Београд Барајево	-	-			

Београд	-	-			
Вождовац					
Чајетина					
Ћићевац					
Чока					
Црна Трава	ДА	НЕ			
Ћуприја					
Деспотовац	ДА	ДА			
Димитровград					
Дољевац	ДА	НЕ			
Гацин Хан					
Голубац	ДА	НЕ			
Горњи Милановац	ДА	ДА			
Град Чачак	ДА	ДА			
Град Јагодина					
Град Кикинда	ДА	ДА	Уколико странка то затражи и бесплатна правна помоћ и подршку су доступни на језицима националних мањина	Уколико странка то затражи Захтев за бесплатну правну помоћ и подршку су доступни на језицима националних мањина	Мађарски
Град Крагујевац	ДА	ДА			
Град Краљево					
Град Крушевац	ДА	ДА			
Град Лесковац	ДА	ДА			
Град Лозница					
Град Ниш					
Ниш Палилула					
Ниш Медијана					
Ниш Пантелеј					

Ниш Нишка бања	ДА	ДА			
Град Нови Пазар					
Град Нови Сад	ДА	ДА			
Град Пирот	НЕ	НЕ			
Град Панчево	НЕ	НЕ	НЕ	НЕ	
Град Пожаревац					
Град Шабац	ДА	Да, на интернет презентацији Града			
Град Смедерево	ДА	ДА	НЕ	НЕ	
Град Сомбор	ДА	ДА	да (у виду правних савета)	НЕ	мађарски
Град Сремска Митровица					
Град Суботица	Плакати и обавештења су истакнути на улазу у зграду Градске управе и на улазу у услужни центар градске управе	НЕ	ДА	ДА	мађарски и хрватски
Град Ужице	Истакнути на просторијама где се пружа прана помоћ	ДА			
Град Ваљево	ДА	ДА			
Град Врање					
Град Вршац	НЕ	НЕ			

Град Зајечар					
Град Зрењанин	НЕ	НЕ			
Град Бор					
Град Прокупље					
Инђија					
Ириг					
Ивањица	ДА	НЕ			
Кањижа					
Кладово					
Кнић					
Књажевац					
Коцељева	Огласна табла	НЕ			
Косјерић					
Ковачица					
Ковин					
Крупањ					
Кучево	ДА	ДА			
Кула	ДА	ДА	ДА	ДА	мађарски, русински
Куршумлија					
Лајковац					
Лапово					
Лебане					
Љиг					
Љубовија					
Лучани					
Мајданпек					
Мали Иђош					
Мали Зворник	ДА	НЕ			
Мало Црниће					
Медвеђа	ДА	НЕ	НЕ	НЕ	
Мерошина	ДА	НЕ У току			
Мионица					
Неготин					
Нова Црња					
Нова Варош					
Нови Бечеј	ДА	ДА	НЕ	НЕ	

Нови Кнежевац					
Оџаци	ДА	ДА	НЕ	НЕ	
Опово					
Осечина					
Параћин					
Пећинци					
Петровац на Млави					
Пландиште					
Пожега	ДА	ДА	НЕ	НЕ	
Прешево					
Прибој					
Пријеполје					
Прокупље					
Рача					
Рашка					
Ражањ	НЕ	НЕ			
Рековац	ДА	ДА			
Рума					
Сечањ					
Сента					
Шид	ДА	ДА	НЕ	НЕ	
Сјеница					
Смедеревска Паланка	Дом здравља и Општа болница Стефан Високи.				
Сокобања	На огласној табли, на вратима канцеларије одређене за пружање бесплатне правне помоћи	ДА			

Србобран	ДА	ДА	Путем преводиоца запосленог у општинској управи	Путем преводиоца запосленог у општинској управи	Мађарски језик
Сремски Карловци					
Стара Пазова	ДА	НЕ			
Сурдулица	ДА	ДА	НЕ	НЕ	
Свилајнац					
Сврљиг					
Темерин					
Тител	НЕ	НЕ			Мађарски језик
Топола					
Трговиште					
Трстеник	ДА	ДА			
Тутин					
Уб					
Варварин					
Велика Плана					
Велико Градиште					
Владичин Хан	ДА	ДА	Бесплатна правна помоћ се пружа на српском језику јер и припадници националних мањина знају српски језик и свакодневно га употребљавају		
Владимирци	ДА	ДА			
Власотинце					
Врбас					
Врњачка Бања					
Жабалъ					

Жабари					
Жагубица	ДА	ДА	НЕ	НЕ	
Житиште	НЕ	НЕ	НЕ		
Житорађа					